

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Mrázovou, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **N. N.**, zast. Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem ve společnosti Radil a Schmidt, advokátní kancelář s.r.o., se sídlem Ověnecká 78/33, 170 00 Praha 7 – Bubeneč, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 1. 2015, č. j. OAM-558/ZA-ZA05-K08-2014,

t a k t o :

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV. Tlumočníci A. Š., **se přiznává** odměna za tlumočnický úkon ve výši 350 Kč, která jí bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Krajského soudu v Brně.
- V. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. et Bc. Filipovi Schmidtovi, LL.M., advokátovi se sídlem Ověnecká 78/33, Praha 7, **se přiznává** odměna za

zastupování žalobkyně ve výši 4.114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně se domáhala zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného, jímž žalovaný rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany žalobkyni podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

[2] Ve včas podané žalobě (dne 2. 2. 2015) žalobkyně uvedla, že byla v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany zkrácena na svých právech, její žádost byla neoprávněně zamítnuta, a proto se s žalobou obrátila na soud. Žalovaný porušil následující ustanovení: § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), když nepostupoval v souladu s právními předpisy, dále § 3 cit. zák., protože nezjistil stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, § 50 odst. 2, 3 a 4 správního řádu (neopatřil dostatečné podklady, nezjistil všechny důležité okolnosti a nepřihlížel ke všemu, co vyšlo v řízení najevo), § 68 odst. 3 správního řádu (v odůvodnění rozhodnutí se nevypořádal se všemi námitkami žalobkyně a neobjasnil, na základě jakých úvah dospěl ke svému závěru), dále § 12 a § 14a zákona o azylu (žalobkyně splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany) a dále čl. 4 odst. 3, 4 a 5 Směrnice Rady 2004/83/ES (dále též jako „kvalifikační směrnice“), dále čl. 6, čl. 9, čl. 15, čl. 16, čl. 18 a čl. 19 kvalifikační směrnice a nakonec čl. 8 odst. 2 písm. b) Směrnice Rady 2005/85/ES (dále též jako „procedurální směrnice“), a to bez bližšího upřesnění. V závěru žaloby žalobkyně uvedla, že nastíněné žalobní body obratem doplní za pomoci právního zástupce, o jehož ustanovení tímto také požádala.

[3] Žalobkyně svoji žalobu doplnila prostřednictvím soudem ustanoveného právního zástupce podáním ze dne 7. 3. 2017. V podání žalobkyně uvedla, že požádala o mezinárodní ochranu z důvodu špatné společenské, ekonomické i bezpečnostní situace na Ukrajině odkud pochází. Její matka má trvalý pobyt v ČR, proto za ní společně se sestrou Oksanou přicestovaly. Na Ukrajině žalobkyně nemá kde bydlet a neví, co by si tam počala. V zemi původu není situace bezpečná a stabilní, dochází k incidentům spojených s konfliktem s proruskými separatisty, dále dochází k výpadkům elektřiny a plynu, proto se nemůže na Ukrajinu vrátit. Žalovaný při svém rozhodování vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci, neopatřil si všechny potřebné podklady, nesprávně kvalifikoval důvody pro udělení mezinárodní ochrany a nesprávně právně věc posoudil.

[4] Ve správním řízení žalobkyně tvrdila, že celková situace na Ukrajině není bezpečná pro návrat žalobkyně, přičemž ta se nemá ani kam vrátit, neboť její matka i sestra žijí v ČR. Žádost žalobkyně nebyla správně posouzena ve vztahu k azylu podle § 12 a zejména ve vztahu k udělení doplňkové ochrany podle § 14 zákona o azylu (poznámka soudu: právní zástupce žalobkyně měl zřejmě na mysli § 14a cit. zák.).

[5] Žalobkyně se především neztotožňuje s právním hodnocením provedeným žalovaným v napadeném rozhodnutí. Žalovaný zhodnotil poklid na západě země (odkud žalobkyně pochází), neodůvodněnost udělení mezinárodní ochrany pro soužití s matkou v ČR (má trvalý pobyt v ČR), a stejně tak neodůvodněnost udělení mezinárodní ochrany pro ozbrojený konflikt. Osoby, které pro posledně uvedený důvod opustily svou vlast nelze údajně dle žalovaného považovat za uprchlíky, pokud současně nelze potvrdit jejich pronásledování. Žalobkyně však takové úsudky žalovaného odmítá, neboť jejich dopad do soukromého a rodinného života je jedním z elementů relevantního posuzování celkového kontextu situace žadatele o mezinárodní ochranu. K tomu již žalobkyně ve vyjádření pro správní orgán uvedla, že nemůže svůj rodinný život realizovat jinde, neboť na Ukrajině se již nemá kam vrátit, nemá kde bydlet, její sestra i matka žijí v ČR. Právě nemožnost realizovat rodinný život v místě vlasti je doplňkovým kritériem, pro které lze udělit doplňkovou ochranu (blíže viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, a ze dne 28. 4. 2011, č. j. 1 Azs 5/2011-36). Také z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (např. rozsudek Gul proti Švýcarsku ze dne 19. 2. 1996, č. 23218/94) lze dovodit porušení práva na rodinný život, pokud jej nebylo možné realizovat v zemi původu ani jinde a neudělením ochrany tak byl de facto znemožněn.

[6] Žalobkyně se dále neztotožnila s konstatováním žalovaného, že osoby, které byly nuceny opustit svoji vlast na základě ozbrojeného konfliktu, nemohou splnit kritéria pro přiznání postavení uprchlíka, pokud současně nelze potvrdit jejich pronásledování ve smyslu podmínek zákona o azylu. Ve vztahu k této problematice byla nedávno vydána nová směrnice Úřadu vysokého komisaře pro uprchlíky č. 12 (HCR/GIP/16/12 z 2. 12. 2016), v níž Úřad výslovně konstatoval, že definice uprchlíka podle Úmluvy z roku 1951 se vztahuje na osoby prchající před ozbrojenými konflikty. Podle směrnice se pojem pronásledování v kontextu ozbrojeného konfliktu a násilí neliší od jiných okolností, a není tak potřeba dokazovat vyšší míru jeho závažnosti a vážnosti hrozící újmy. V situacích ozbrojeného konfliktu a násilí může být žadatel ohrožen nebo napaden jakoukoliv stranou konfliktu nebo aktérem násilí. Ohrožení nebo napadení není rozhodující pro prokázání oprávněných obav. V situacích ozbrojeného konfliktu a násilí mohou být v ohrožení celé skupiny lidí, mj. pro jejich spojování s jednou ze stran konfliktu. Ten, kdo patří k jedné ze stran konfliktu, bývá stranami chápán velice rozdílně. I v případech, kdy se motivy násilného chování mohou jevit jako trestný čin např. za účelem zisku, může mít chování spojitost s důvody stanovenými v Úmluvě. Ozbrojené skupiny mohou zakládat zločinecká uskupení k financování svých aktivit a k upevnění moci ve společnosti, které mohou být i politicky motivovány.

[7] Z výše uvedeného podle žalobkyně vyplývá, že situace ozbrojeného konfliktu i jen na části území má podle UNHCR vliv na situaci v celé zemi, a proto může být relevantní

pro posouzení azylové žádosti osoby, která nežije v oblasti přímo zasažené tímto ozbrojeným konfliktem. Zejména je relevantní pro posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany, vůči které sice žalovaný popsal vývoj situace na Ukrajině od roku 2013, avšak již se nezabýval bezpečnostní aktuální situací na západě země, odkud žalobkyně pochází. Například zprávy a doporučení vlády Spojeného království Velké Británie a Severního Irska zdůrazňují opatrnost při cestování na západ Ukrajiny, protože i tam dochází k explozím a dalším bezpečnostním incidentům, zejména na veřejných místech jako jsou restaurace, kavárny a okolí bank, kde byly zaznamenány incidenty s umístěním bomb. Rovněž české Ministerstvo zahraničních věcí upozorňuje, že i pro západ země platí stav vysoké bdělosti a zvláštní ochrany pro zajištění bezpečnosti strategických objektů. Obdobná varování lze nalézt také na stránkách vlády Spojených států amerických.

[8] Žalovaný se soustředil pouze na zprávy svědčící v neprospěch žádosti žalobkyně a nikoliv na zprávy svědčící o komplikované bezpečnostní, společenské i politické situaci na západě země. Dopustil se tak postupu v rozporu s § 3 a § 50 odst. 2 správního řádu, protože si neopatřil dostatečné podklady ve prospěch i v neprospěch žalobkyně a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Napadené rozhodnutí tak trpí závažnými vadami a je v rozporu s § 12 a § 14 zákona o azylu.

[9] S ohledem na výše uvedené žalobkyně soudu navrhla, aby zrušil napadené rozhodnutí žalovaného.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

[10] K původní téměř blanketní žalobě ze dne 2. 2. 2015 se žalovaný vyjádřil podáním ze dne 9. 3. 2015 doručeným soudu dne 10. 3. 2015. Žalovaný především nesouhlasil s obsahem podané žaloby a odkázal v tomto směru na napadené rozhodnutí a obsah správního spisu, zejména na žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany a obsah protokolu o pohovoru.

[11] V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně je její snaha zůstat v ČR, kde má trvalý pobyt její matka, a dále špatná ekonomická situace na Ukrajině, že tam žalobkyně nemá práci a v případě svého návratu by žalobkyně musela žít u bratra v domě, který je malý, a proto si chce nalézt zaměstnání v ČR, kde má zajištěno bydlení na ubytovně. Mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoliv však před jakýmkoliv negativními jevy v zemi původu, nýbrž jen z důvodů upravených v zákoně o azylu. Snaha zůstat v ČR a legalizovat si zde svůj pobyt pomocí této žádosti, popř. fakt, že v ČR pobývá a pracuje matka žalobkyně anebo nedostatek pracovních příležitostí na Ukrajině či špatná bytová situace žalobkyně, nejsou relevantními důvody pro udělení mezinárodní ochrany. V této souvislosti žalovaný zcela odmítá jen obecně formulovanou výtku žalobkyně, že si žalovaný pro své rozhodnutí neopatřil dostatečné podklady a nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, popř. nezjistil stav věci, o němž by nebyly důvodné pochybnosti.

[12] Žalovaný odkazuje především na žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu ze dne 22. 10. 2014 a protokol o pohovoru k její žádosti, v nichž jako důvod podání žádosti žalobkyně uváděla, že by v ČR chtěla žít, protože je zde možnost sehnat si práci a pro život jsou zde lepší podmínky než na Ukrajině. Takové důvody však nelze považovat za azylově relevantní skutečnosti. Jiné důvody podání své žádosti však žalobkyně již neuvedla. Vedle toho vypověděla, že před odjezdem z Ukrajiny neměla nikdy jakékoliv problémy s tamními státními orgány či bezpečnostními složkami a tím méně pak problémy politického charakteru. Poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze jej zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Institut mezinárodní ochrany je výhradně určen pro poskytnutí ochrany cizincům, kteří jsou v zemi svého původu pronásledováni či ohroženi vážnou újmou tak, jak ji specifikuje § 14a zákona o azylu. Neslouží k úpravě pobytu cizince. Dle zjištění žalovaného žalobkyně není osobou ohroženou ve smyslu zákona o azylu, a proto se nemůže dovolávat institutů, které slouží jen osobám pronásledovaným nebo ohroženým vážnou újmou. Proto postupem souladným se zákonem o azylu a správním řádem nebyla žalobkyni udělena mezinárodní ochrana.

[13] Žalovaný označil za zcela nedůvodné tvrzení žalobkyně, že nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci, neopatřil si potřebné podklady, a že rozhodnutí nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci. K uvedenému žalovaný pouze připomíná, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany utváří svým tvrzením rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Jak vyplývá z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, správní orgán nemůže „suplovat“ žalobkyni a sám konstruovat úvahy o potenciálním ohrožení její osoby v zemi původu. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005-86, z něhož vyplývá, že není třeba zjišťovat dalších skutečností, tedy ani posuzovat politickou situaci a stav dodržování lidských práv ve státě, jehož občanství má žadatel, v případě, že žadatel v řízení o udělení mezinárodní ochrany vůbec netvrdí, že je v zemi původu pronásledován či diskriminován ve smyslu § 12 zákona o azylu. Z hodnocení politické a bezpečnostní situace a stav dodržování lidských práv na Ukrajině, tak správní úřad provedl nad rámec svých povinností.

[14] Jelikož má žalovaný za to, že se nedopustil žádné nezákonnosti a rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem o azylu a správním řádem, a to na základě dostatečných a řádným způsobem opatřených podkladů, navrhl soudu, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

[15] Podáním ze dne 3. 11. 2017 se žalovaný vyjádřil k doplnění žaloby žalobkyní (provedeno ustanoveným právním zástupcem dne 7. 3. 2017). Žalovaný předně uvedl, že nadále popírá oprávněnost podané žaloby, protože nebyly naplněny důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalovaný také odkázal na své předchozí vyjádření k podané žalobě, které učinil již v podání ze dne 9. 3. 2015, které označil za nadále platné.

[16] Žalovaný dále uvedl, že žalobkyně ve vlastnoručně psaném prohlášení sdělila, že o mezinárodní ochranu žádá, protože v ČR jsou lepší podmínky pro život a větší výběr práce. Výslovně vypověděla, že na Ukrajině nikdy neměla problémy s tamními státními orgány, bezpečnostními složkami a ani se soukromými osobami. V případě návratu do vlasti se však obává toho, že tam nebude mít práci a nebude tak mít z čeho žít. Svůj zdravotní stav označila za dobrý. Jiné důvody pro podání své žádosti však již neuvedla. Jak již žalovaný uváděl v podání ze dne 9. 3. 2015, žalobkyní uváděné okolnosti nejsou relevantními důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Udělení doplňkové ochrany nelze zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR.

[17] V napadeném rozhodnutí žalovaný podrobně a přezkoumatelně odůvodnil, proč žalobkyně nesplňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejich forem (po zhodnocení výpovědi žalobkyně o okolnostech jejího pobytu ve vlasti a hlavních motivů k odchodu z vlasti, včetně informačních pramenů o zemi původu). Při posuzování žádosti žalobkyně žalovaný vycházel především z výpovědi žalobkyně a dále z informací, které žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a o dodržování lidských práv na Ukrajině. Veškeré shromážděné informace, které byly použity jako podklady pro rozhodnutí, jsou součástí správního spisu a žalobkyně s nimi byla seznámena a dostala možnost se k nim vyjádřit. Shromážděné informace považuje žalovaný za přiměřeně aktuální ve vztahu k datu vydání napadeného rozhodnutí a současně za přiměřené důvodům podání žádosti, které žalobkyně tvrdila.

[18] K obdobným případům, kde žalobce netvrdí žádné relevantní skutečnosti z hlediska mezinárodní ochrany, existuje zcela jednotná judikatura správních soudů. Např. podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60, platí, že „institut mezinárodní ochrany není a nikdy nebyl nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popř. též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování nebo vážné újmě, popř. existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit.“

[19] Dle ustálené judikatury správních soudů existují v řízení o udělení mezinárodní ochrany dvě základní povinnosti – břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Primárním zdrojem informací je samotný žadatel o mezinárodní ochranu, z obsahu, jehož žádosti se pak v následujících fázích vychází. Žadatele stíhá břemeno tvrzení a jeho žádost je posuzována z hlediska skutečností, které označí jako důvody podání své žádosti o mezinárodní ochranu. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2016, č. j. 7 Azs 78/2016-23). Důkazní břemeno je následně rozloženo mezi žadatele a správní orgán. Správní orgán je povinen k tvrzením v řízení zajistit maximální možné množství důkazů a obstarat dostatečně přesné, aktuální a důvěryhodné informace o zemi původu žadatele (srov. rozhodnutí NSS ze dne 26. 10. 2016,

č. j. 1 Azs 214/2016-32, usnesení ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, a ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů udělení mezinárodní ochrany, které vycházejí z žadatelovy výpovědi v průběhu řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41). Toto pravidlo však dle judikatury správních soudů není zcela bez výjimek, neboť v případě, kdy je důvod udělení mezinárodní ochrany založen na obecném nebezpečí, které je všeobecně známé (např. hrozí-li žadatele za konverzi ke křesťanství v zemi jeho původu trest smrti), má správní orgán takové nebezpečí posoudit z úřední povinnosti. O takový případ však v situaci žalobkyně nešlo.

[20] Žalovaný dále poukázal na judikaturu NSS, který se k bezpečnostní situaci na Ukrajině vyjadřuje opakovaně (např. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014-17, s tím, že na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť tento konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Jedná se o konflikt izolovaný pouze na východní část Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá). V rozsudku NSS ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68, bylo uvedeno, že v situacích „totálního konfliktu“ hrozí vážná újma dle § 14a odst. 1 a 2 písm. c) zákona o azylu v zásadě každému žadateli v takové zemi původu, neboť pouhá přítomnost na území této země jej vystavuje reálnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity.

[21] Pokud konflikt nemá charakter totálního konfliktu, musí žadatel „prokázat dostatečnou míru individualizace (prokáže, že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám; prokáže, že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu, ve kterém skutečně pobýval, přičemž nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; prokáže, že jsou u něj dány jiné faktory, které zvyšují riziko, že terčem svévolného násilí bude právě on)“.

[22] Žalobkyně v průběhu řízení žádné individualizované nebezpečí plynoucí pro ni z ozbrojeného konfliktu na Ukrajině ani netvrdila. Takové nebezpečí v případě jejího návrhu na Ukrajinu nelze dovodit ani z doplnění žaloby. Zcela zjevně nelze hovořit o splnění podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu ve smyslu shora citované judikatury. Žalobkyně sice v doplnění žaloby obsáhle popisuje situace ozbrojeného konfliktu s tím, že žadatel může být ohrožen či napaden jakoukoliv stranou konfliktu, a že mohou být dokonce v ohrožení celé skupiny lidí. Jde však o tak obecná tvrzení o možném ohrožení, že není vůbec zřejmé, jak mají tato ohrožení dopadat na samotnou žalobkyni. V této souvislosti žalovaný připomněl tvrzení žalobkyně, že před odjezdem z Ukrajiny neměla nikdy problémy se státními orgány či bezpečnostními složkami na Ukrajině, tím méně problémy politického charakteru anebo problémy s jinými osobami či některou ze stran z konfliktu na Ukrajině. Žalobkyně netvrdila, že by se v situaci ozbrojeného konfliktu jakkoliv obávala nebo cítila ohrožena pro svou rasu, etnický původ, náboženství, politické přesvědčení, pohlaví, příslušnost k sociální skupině a ani to, že by byla součástí jakékoliv skupiny či komunity lidí, které hrozí ohrožení, nebo že by pocházela z určité oblasti, kde je hrozba ohrožení či páčání násilí na obyvatelstvu vyšší. Takové potenciální ohrožení žalobkyně formuluje pouze

obecně a až v doplnění žaloby, přitom důvodem pro udělení doplňkové ochrany být nemůže, neboť neprokazuje vůči žalobkyni žádné individualizované nebezpečí, které by jí hrozilo v případě návratu na Ukrajinu. Žalobkyně sama, žádné takové nebezpečí, jehož by se obávala, v řízení ani nenaznačila. Žalobkyně pochází z Volyňské oblasti, tedy z oblasti Ukrajiny, kam izolovaný ozbrojený konflikt nezasahuje (nezasahoval ani v době rozhodování správního orgánu), což vyplývá i ze zpráv o zemi původu shromážděných v průběhu řízení (součástí správního spisu).

[23] Žalobkyně dále namítala nemožnost realizace rodinného života v zemi původu. Touto otázkou se již mnohokrát zabýval v rámci své rozhodovací činnosti Nejvyšší správní soud (např. rozsudek ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71 nebo ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65). V posledně citovaném rozsudku NSS uvedl, že čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi. Při stanovení rozsahu povinností státu je v tomto směru nutno zvážit okolnosti konkrétního případu (viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 19. 2. 1996 ve věci Gül proti Švýcarsku, stížnost č. 23218/94) a v této souvislosti štrasburský soud bere v úvahu mj. i případné extrateritoriální účinky čl. 8 Úmluvy, tedy otázku, do jaké míry je cizinci znemožněn jeho rodinný, případně soukromý život v jeho zemi původu a do jaké míry je přijímající stát právě z tohoto důvodu povinen umožnit mu přenést si svůj rodinný, resp. soukromý život na jeho území, a případně, zda je mu za tímto účelem povinen také udělit doplňkovou ochranu.

[24] Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva přitom vyplývá, že podmínky pro spuštění extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (srov. rozsudek ze dne 6. 2. 2001 ve věci Bensaid proti Spojenému království, stížnost č. 44599/98). Štrasburský soud neshledal ve věci Gül proti Švýcarsku porušení čl. 8 Úmluvy, jak se mylně žalobkyně domnívala, a to přesto, že v uvedené věci navrhovatel tvrdil velmi závažné skutečnosti (na rozdíl od žalobkyně) a prokazoval i svou neřešitelnou situaci, neboť zdravotní stav jeho manželky (doloženo lékařskými zprávami) byl natolik vážný, že její převoz do vlasti byl de facto vyloučen, protože by pro ni mohl znamenat smrt. V případě žalobkyně však nešlo o takovou výjimečnou situaci, kdyby již nutnost pouhého vycestování z území ČR byla nepřiměřeným zásahem do jejího soukromého a rodinného života. Pobyt matky žalobkyně na území ČR na základě trvalého pobytu (a podobně sestry, která je rovněž žadatelkou o mezinárodní ochranu) takový důvod nepředstavují. Pokud žalobkyně hodlá svůj rodinný a soukromý život rozvíjet v ČR, pak by se měla snažit upravit svůj pobytový status dle zákona o pobytu cizinců a nikoliv dle zákona o azylu.

[25] Na základě výše uvedeného žalovaný trval na tom, aby soud žalobu zamítl.

IV. Průběh soudního řízení

[26] Krajský soud ve věci již jedenkrát rozhodoval, a to rozsudkem ze dne 4. 4. 2017, č. j. 22 Az 2/2015-78, kterým napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k

dalšímu řízení. Současně bylo rozhodnuto o odměně ustanoveného právního zástupce žalobkyně za zastupování v řízení v celkové výši 8.228 Kč (za 2 úkony právní služby á 3.100 Kč, 2x režijní paušál á 300 Kč a připočtení DPH ve výši 21 %, neboť zástupce je jejím plátcem). Přiznaná odměna byla zástupci žalobkyně z účtu krajského soudu již také vyplacena.

[27] Ke kasační stížnosti žalovaného následně zrušil Nejvyšší správní soud výše uvedené rozhodnutí krajského soudu. Učinil tak rozsudkem ze dne 6. 9. 2017, č. j. 10 Azs 147/2017-28. Nejvyšší správní soud vytkl krajskému soudu to, že žalovanému doručil text doplnění žaloby až dne 4. 4. 2017, tedy ve stejný den, kdy krajský soud o věci rozhodl. Přitom z obsahu rozsudku krajského soudu vyplývalo, že vycházel i z tohoto doplnění žaloby. Je nepravděpodobné, že by krajský soud vycházel jen z původní blanketní žaloby, která obsahovala pouhý výčet zákonných ustanovení a jejich citaci. Nemožnost seznámit se s doplněním žaloby před vydáním rozsudku porušilo zásadu rovnosti účastníků řízení upravenou v ust. § 36 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), podle něhož je soud povinen poskytnout účastníkům stejné možnosti k uplatnění jejich práv. Tato zásada je dále konkretizována v § 74 odst. 1 s.ř.s., podle něhož je soud povinen zaslat žalobu žalovanému a došlé vyjádření žalovaného žalobci. V této souvislosti NSS odkázal na svůj rozsudek ze dne 6. 12. 2007, č. j. 2 Afs 91/2007-90, v němž vyslovil, že *„nedoručit vyjádření druhému z účastníků řízení za situace, kdy soud o žalobě rozhoduje bez jednání a z tohoto vyjádření ve svém rozsudku vycházel, je vadou řízení.“* Z odůvodnění plyne, že účastníci musejí být seznámeni s každým důkazem nebo stanoviskem, a musejí mít možnost se k nim vyjádřit. Pokud soud rozhoduje o věci samé bez jednání, je nezbytné, aby účastníci řízení měli k dispozici všechny podklady, ze kterých bude soud při samotném rozhodování vycházet.

[28] Ke stejným závěrům NSS dospěl v rozsudku ze dne 27. 11. 2014, č. j. 4 As 208/2014-39, nebo v rozsudku ze dne 21. 5. 2008, č. j. 1 As 42/2008-34, v němž vyslovil: *„Doručil-li soud žalobu žalovanému až s rozsudkem ve věci samé, jednal v rozporu s § 36 odst. 1 a § 74 odst. 1 s.ř.s., neboť žalovaný se nemohl seznámit s obsahem žaloby a nemohl k ní podat své vyjádření, k čemuž ho předmětná ustanovení opravňují. Řízení před soudem tak bylo ztíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.“* K tomu soud dále vyložil, že z povahy věci a ze systematiky zákona plyne, že úkony popsané v § 74 odst. 1 s.ř.s. činí předseda senátu před vlastním projednáním žaloby a před vydáním konečného rozhodnutí tak, aby soud měl ke své rozhodovací činnosti k dispozici vyjádření od všech dotčených osob.

[29] Procesní pochybení krajského soudu spočívající v tom, že nedoručil doplnění žaloby žalobci, tak bylo zhodnoceno Nejvyšším správním soudem jako vada řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, a to zejména za situace, kdy soud o žalobě rozhodoval bez jednání a vycházel i z doplnění žaloby. Jelikož se žalovaný neměl možnost vyjádřit k doplnění žaloby, nebylo možno předjímat, jak by vyznělo jeho případné vyjádření a jak by rozhodl krajský soud, pokud by takovým vyjádřením disponoval. Proto NSS zrušil předchozí rozhodnutí krajského soudu v uvedené věci a věc mu vrátil k novému posouzení.

V. Jednání před krajským soudem

[30] K projednání a rozhodnutí věci krajský soud nařídil jednání na den 22. 3. 2018. K jednání se dostavila žalobkyně, její právní zástupce a rovněž soudem ustanovená tlumočnice paní A. Š. Tlumočnice tlumočila žalobkyni z ukrajinského jazyka, neboť žalobkyně sdělila, že neovládá český jazyk. K nařízenému jednání se nedostavil žalovaný, svoji neúčast předem omluvil a současně vyjádřil souhlas s projednáním a rozhodnutím věci v jeho nepřítomnosti. Přítomné osoby u jednání soudu sdělily, že měly dostatek času pro přípravu na jednání a souhlasí s projednáním věci.

[31] Na počátku jednání byla účastníkům řízení rovněž vysvětlena změna v obsazení senátu a v osobě soudce, a to z důvodu změny rozvrhu práce zdejšího soudu od 1. 1. 2018 v souvislosti s odchodem vyřizující soudkyně do penze. Vzhledem k přidělení věci jinému soudci, bylo účastníkům řízení i tlumočnici zasláno poučení o novém složení senátu a o možnosti uplatnění námitky podjatosti. Na dotaz soudu uvedly osoby přítomné u jednání, že takové námitky nevznášejí.

[32] Soud při jednání zopakoval dosavadní průběh a výsledky soudního řízení. Zdůraznil, že krajský soud již ve věci vydal rozhodnutí dne 4. 4. 2017, č. j. 22 Az 2/2015-78, které však bylo rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 9. 2017, č. j. 10 Azs 147/2017-28, zrušeno a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení (viz čl. IV. shora). Účastníci řízení ve svých dosavadních podáních soudu nenavrhovali důkazy k provedení při nařízeném jednání. K dotazu soudu při jednání na návrhy důkazů odkázal zástupce žalobkyně pouze na výroční zprávy Amnesty International v aktuální podobě. S ohledem na to soud odcitoval aktuální informace o situaci na Ukrajině z veřejně dostupných zdrojů – internet (webové stránky ze dne 22. 3. 2018 Ministerstva zahraničních věcí ČR; dále článek ze dne 3. 3. 2018 na webových stránkách Lidovky.cz o zásobování plynem; článek ze dne 27. 12. 2017 na webových stránkách Lidovky.cz o výměně válečných zajatců mezi Ukrajinou a proruskými separatisty z Donbasu). Z citovaných mediálních článků a z doporučení Ministerstva zahraničních věcí ČR aktuálně nevyplývala neúnosná či zhoršující se situace na území Ukrajiny. Vzhledem k délce soudního řízení od podání žaloby soud z opatrnosti ověřil aktuální mediálně či obecně známou situaci na Ukrajině. Účastníci řízení při jednání setrvali na svých dosavadních stanoviscích k věci.

VI. Posouzení věci

[33] Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jež žalobkyně uplatnila v žalobě (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Při přezkoumání rozhodnutí především vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

[34] Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.

[35] Žalobní body, vymezené žalobkyní především v doplnění žaloby (původní žaloba ze dne 2. 2. 2015 byla blanketní, obsahovala pouhý výčet zákonných ustanovení a jejich citaci a nebylo zřejmé, v čem konkrétně je spatřováno porušení uvedených ustanovení vůči žalobkyni viz hodnocení NSS v jeho rozsudku ze dne 6. 9. 2017), směřují zejména proti tvrzenému nesprávnému posouzení žádosti žalobkyně o udělení azylu dle § 12 a § 14 zákona o azylu či doplňkové ochrany dle § 14a nebo § 14b zákona o azylu (poznámka soudu: v žalobě bylo zřejmě chybně uvedeno pouze ust. § 14 zákona o azylu, přitom soud z obsahu žaloby dovodil, že měla především na mysli doplňkovou ochranu podle § 14a, popř. § 14b zákona o azylu; z procesní opatrnosti soud dále dovodil, že žalobkyně mohla okrajově skutkovými tvrzeními směřovat i proti neudělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, proto rozhodnutí zkoumal ve prospěch žalobkyně v maximálním rozsahu a vyjádřil se i k těmto bodům).

[36] Soud přistoupil k přezkumu napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Ve vztahu k § 13 zákona o azylu však žádný konkrétní žalobní bod uváděn nebyl. Sporný je rovněž obsah žalobních bodů ve vztahu k ust. § 12 písm. a) a písm. b) zákona o azylu, dále § 14, § 14a, popř. § 14b zákona o azylu. Soud nejprve obecně konstatuje, že se žalovaný správní orgán s ohledem na tvrzení žalobkyně ve vztahu k uvedeným ustanovením zákona o azylu dostatečně vypořádal s veškerými zjištěnými skutečnostmi a řádně a podrobně je posoudil. Dále dodává, že institut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu), a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoliv problémů (osobních, rodinných či ekonomických) v zemi původu. Udělení azylu lze aplikovat pouze v omezeném počtu případů ve smyslu zákonem stanovených podmínek. Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území ČR není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005-43).

[37] Krajský soud ověřil ze správního spisu skutková zjištění provedená v této věci žalovaným. Zjistil, že žalobkyně podala dne 22. 10. 2014 žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Upřesnila, že je státní příslušnicí Ukrajiny, ukrajinské národnosti, pravoslavného náboženského vyznání, je svobodná, hovoří rusky a ukrajinsky, má středoškolské vzdělání a na Ukrajině pracovala jako prodavačka. Sdělila, že proti ní nikdy nebylo vedeno trestní stíhání, neměla potíže s ukrajinskými státními orgány a není členem žádné politické strany nebo jiné organizace. Nikdy také nevykonávala vojenskou službu. Nikdy v minulosti nežádala o azyl. Na Ukrajině žila ve městě v ve oblasti. Ze své vlasti vycestovala dne 18. 9. 2014 na základě českého víza přes území Polské republiky do ČR. Vízum jí vyřídila její matka. O mezinárodní ochranu v ČR žádá společně s její sestrou O. N., nar....., a to proto, že by zde chtěla zůstat žít, je zde možné sehnat práci a pro život jsou v ČR lepší podmínky než na Ukrajině. Na Ukrajině není práce, je tam krize a vše je moc drahé. ČR je cílovým státem žalobkyně, chce si zde najít práci a pracovat. V ČR už byla, v žije její matka. Nechce se vrátit na Ukrajinu, neboť by tam neměla práci a neměla by tak z čeho žít. Na Ukrajině byla stejně závislá na finanční pomoci od

matky. Svůj zdravotní stav označila žalobkyně za dobrý. Ve vlastnoručně psaném prohlášení žalobkyně sdělila, že žádá o mezinárodní ochranu proto, že v ČR jsou lepší podmínky pro život a větší výběr práce.

[38] S žalobkyní byl také proveden pohovor dne 22. 10. 2014 v jazyce ruském za přítomnosti tlumočnice. Shora uvedenou žádost o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně doplnila tak, že na Ukrajině žila v dvoupokojovém domě ve městě Dům je ve vlastnictví matky a žila zde spolu se svojí sestrou a bratrem a jeho rodinou. Naposledy pracovala v obci v cukrárně v letech 2009 až 2013. Z důvodu snižování počtu pracovníků byla propuštěna v srpnu roku 2013. Krizi řešila tak, že si vyřídila polské pracovní vízum a odjela pracovat do Polska. Jednalo se o sezónní práci u soukromého zemědělce. Naproti tomu je na Ukrajině práce pouze ve městě, protože si pracovník musí zapsat kvůli povolení bydliště ve městě, což je velmi drahé. Jelikož žalobkyně nemá dostatek peněz, tak práci takto ani nehledala. Společně se sestrou se žalobkyně rozhodla odjet do ČR, protože v Brně žije jejich matka, má v ČR schválený trvalý pobyt a pracuje jako uklízečka v nákupním centru IKEA. Žalobkyně se rozhodla požádat o mezinárodní ochranu, protože je přesvědčena, že si práci v ČR najde. V ČR by chtěla žít v Brně se svojí matkou. Na Ukrajině neměla žádné problémy s úřady ani se soukromými osobami.

[39] Z žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany i pohovoru s žalobkyní vyplývá, že tvrzeným důvodem podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany je především špatná ekonomická situace na Ukrajině. Žalobkyně opustila svoji vlast ve snaze nalézt si v ČR zaměstnání, vydělat si finanční prostředky a žít v ČR spolu se svou matkou.

[40] Podle § 28 odst. 1 zákona o azylu se udělí mezinárodní ochrana ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, § 13 nebo § 14, udělí azyl přednostně.

[41] Žalovaný postupoval v souladu s právními předpisy, když nejprve vyhodnotil důvody žalobkyně pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany, resp. důvody uváděné při jejím pohovoru k podané žádosti, přičemž tyto musel zhodnotit z hlediska naplnění zákonných důvodů pro udělení azylu. Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, což odpovídá i obsahu správního spisu, žalovaný vycházel také z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině (Informace MZV ČR ze dne 16. 4. 2014, č. j. 98524/2014/LPTP, dále ze dne 29. 5. 2014, č. j. 98525/2014-LPTP, a dále ze dne 1. 8. 2014, č. j. 110105/2014-LPTP; Informace Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) ze dne 23. 4. 2014, Informace Úřadu Vysokého komisaře pro uprchlíky (UNHCR), Posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině ze dne 1. 7. 2014, Zpráva Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině za období od 21. 11. 2013 do 5. 9. 2014 a informace Infobanky ČTK „Země světa, Ukrajina“ v aktuálním znění).

[42] Podle § 12 písm. a) zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod.

[43] S ohledem na dikci posledně citovaného ustanovení, bylo třeba skutková zjištění – žalobkyní tvrzené důvody pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany, podřadit pod zákonné podmínky udělení azylu v citovaném ustanovení. Ze správního spisu a i z podané žaloby soud zjistil, že žalobkyně v průběhu správního řízení neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjela ve své vlasti činnost, směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byla azylově relevantním způsobem pronásledována. Ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně výslovně sdělila, že nebyla nikdy členem žádné politické strany, ani jiné organizace, nevykonávala nikdy vojenskou službu a nikdy proti ní nebylo vedeno trestní stíhání. V průběhu správního řízení žalobkyně neuváděla, že by se ve své vlasti jakkoliv politicky angažovala, nebo že by v zemi původu měla jakékoliv potíže spojené s uplatňováním politických práv a svobod. Také při pohovoru k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně popřela, že by před odjezdem z Ukrajiny měla jakékoliv problémy s tamními státními orgány nebo s bezpečnostními složkami, tím méně pak problémy politického charakteru. Žalobkyně sama výslovně uvedla, že z Ukrajiny odjela do ČR ve snaze nalézt zaměstnání a výdělek, a také žít se svojí matkou.

[44] Jelikož nebylo v řízení prokázáno, že by žalobkyně byla ve vlasti pronásledována pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, nemohl jí být podle tohoto ustanovení udělen azyl. Soud se v tomto ohledu plně ztotožnil se závěry žalovaného. Přisvědčil také jeho výkladu pojmu „pronásledování“, a to v souladu s dikcí uvedenou v § 12 zákona o azylu, když naopak žalobkyně mylně spojuje pronásledování jen v kontextu ozbrojeného konfliktu a násilí (viz výklad níže v souvislosti s doplňkovou ochranou).

[45] Podle § 12 písm. b) zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má.

[46] S ohledem na žalobkyní tvrzené důvody podání její žádosti o udělení mezinárodní ochrany, dále její tvrzení při pohovoru k podané žádosti, také průběh správního řízení a též tvrzení uváděná ve správní žalobě, nebylo možné dospět k závěru, že by žalobkyně mohla ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů anebo, že by jí takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Nic takového žalobkyně neuváděla. Soud tak přisvědčil správnosti závěrů žalovaného, který žalobkyni neudělil azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť podmínky tohoto ustanovení také nebyly naplněny.

[47] Žalobkyně ve správním řízení sice opakovaně uvedla, že návrat na Ukrajinu je nebezpečný, toto své tvrzení však blíže nespecifikovala. Ve správním řízení pak především uváděla jako důvod nemožnosti návratu na Ukrajinu, že tam nemá práci, nemá kde bydlet, nemá se jak žít. V žalobním řízení k nemožnosti svého návratu do vlasti pak zdůraznila probíhající ozbrojený konflikt na Ukrajině a jeho dopad do soukromého a rodinného

života jednotlivce. V takových situacích může být dle žalobkyně žadatel o mezinárodní ochranu ohrožen nebo napaden jakoukoliv stranou konfliktu a samo ohrožení nebo napadení nemusí být rozhodující pro prokázání oprávněných obav. Proto žalobkyně nesouhlasila s tím, že osoby, které byly nuceny opustit vlast z důvodu ozbrojeného konfliktu, musí pro přiznání postavení uprchlíka potvrdit své pronásledování. Podle žalobkyně má totiž ozbrojený konflikt vliv na situaci v celé zemi a je relevantní pro posouzení azylové žádosti i v případě osob, které nežijí v oblasti přímo zasažené ozbrojeným konfliktem. Proto žalovanému vytkla, že sice popsal vývoj situace na Ukrajině od roku 2013, avšak nezabýval se bezpečnostní situací na západě Ukrajiny, odkud žalobkyně pochází.

[48] S výše uvedenými tvrzeními žalobkyně se soud neztotožnil. K „pronásledování“ soud odkazuje na výklad provedený výše a též na dikci ust. § 12 zákona o azylu, které pro udělení azylu vyžaduje prokázání pronásledování žadatele v zemi původu nebo důvodný strach žadatele z pronásledování pro dále konkretizované důvody. Soud nemohl přisvědčit tvrzení žalobkyně, protože v jejím případě nebylo prokázáno jakékoliv pronásledování v zemi původu a ani její odůvodněný strach z takového pronásledování. Žalobkyní uváděný ozbrojený konflikt je poměrně lokalizovaný a izolovaný na východě Ukrajiny a s ekonomickou situací žalobkyně (že tam nemá práci, nemá kde bydlet a nemá se jak žít), tedy tvrzenými důvody pro poskytnutí azylu nebo doplňkové ochrany, nemá přímou souvislost. Nemá ani přímý vliv na bezpečnostní situaci na západě země, odkud žalobkyně pochází. Pokud jde o žalobkyní namítaná doporučení jednotlivých evropských vlád, např. i českého Ministerstva zahraničních věcí, nebo vlády USA, pak jejich doporučení se vždy týkají vlastních občanů, kteří při návštěvě Ukrajiny nebudou znát tamější poměry ani ovládat ukrajinský jazyk, a minimálně proto budou v cizím prostředí zranitelnější než domácí občané. V žádném z namítaných doporučení vlád však nebyl vydán zákaz cest na Ukrajinu (vyjma Doněcké a Luhanské oblasti). Totéž se tedy týká západu Ukrajiny, odkud žalobkyně pochází a kde neprobíhá žádný takový konflikt.

[49] Není pravdou, že žalovaný dostatečným způsobem neposoudil bezpečnostní situaci na Ukrajině, včetně západu země, a nezjistil řádně skutkový stav věci. K bezpečnostní situaci na Ukrajině si žalovaný vyžádal před vydáním rozhodnutí značné množství zpráv od konce roku 2013 do podzimu roku 2014. S jejich obsahem byla žalobkyně seznámena, nenavrhovala doplnění o žádné další podklady, nechtěla se vyjádřit ke zdrojům informací ani ke způsobu jejich využití. Jen dodala, že jde o věci obecně známé, a že u ní je situace stále stejná, že se domů vrátit nechce. V této souvislosti soud opět připomíná, že tvrzeným důvodem podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla především špatná ekonomická situace na Ukrajině, hledání zaměstnání a výdělku v ČR a společný život v ČR s matkou. Teprve v podané žalobě žalobkyně uváděla jako důvod, proč by jí měla být udělena mezinárodní ochrana, špatnou bezpečnostní situaci na Ukrajině (jako celku) z důvodu trvajícího ozbrojeného konfliktu, jenž má podle ní dopad na celou zemi, včetně západu.

[50] Ze zajištěných zpráv žalovaný zjistil k situaci na Ukrajině, že poté, co dne 21. 11. 2013 tehdejší prezident Ukrajiny Janukovyč oznámil, že na nadcházejícím summitu ve Vilniusu nepodepíše asociační dohodu s EU, začali příznivci užších vztahů s Evropou

okupovat Náměstí Nezávislosti v Kyjevě a několik okolních budov včetně radnice. Následně zvláštní sbor ukrajinské policie napadl demonstranty a zbil je. Došlo k nárůstu protestů v Kyjevě i jiných ukrajinských městech. Dne 18. 2. 2014 zahájila vláda svůj nejnásilnější zásah proti demonstrantům na Náměstí Nezávislosti (Majdan Nezaležnosti), který rychle vedl k zániku Janukovyčova režimu. Elitní pořádkové policejní oddíly „Berkut“ se pokusily vytlačit demonstranty, zabito bylo více než 100 osob a mnoho stovek osob bylo zraněno. Takový počet obětí způsobil, že ukrajinský parlament přestal podporovat tento tvrdý postup a režim zkolaboval. Ukrajinský parlament schválil usnesení, které požadovalo stáhnout oddíly ministerstva vnitra a armádu z Kyjeva na jejich základny a současně zakázal používání střelných zbraní. Po splnění usnesení obsadily skupiny demonstrantů klíčové vládní budovy. Janukovyč a řada jeho příznivců ve vedení státu uprchli z Ukrajiny. Dne 22. 2. 2014 byl Janukovyč odvolán z funkce prezidenta. Tentýž den byla propuštěna z vězení Julia Tymošenkova. Její dlouhodobý poradce Alexandr Turčynov byl zvolen předsedou parlamentu a stal se prozatímním prezidentem. Parlament obnovil ustanovení ukrajinské ústavy z roku 2004, čímž byly zrušeny změny provedené Janukovyčem. Dne 27. 2. 2014 schválil ukrajinský parlament novou koaliční vládu v čele s Arsenijem Jaceňukem. Dne 27. 2. 2014 byl Nejvyšší radou Ukrajiny schválen vládní program, jehož prioritami bylo zabezpečení suverenity a teritoriální celistvosti země, podpis asociační dohody s EU, obnovení spolupráce s MMF, ochrana práv sociálních, jazykových i náboženských menšin, a také formování adekvátní sociální, zdravotní a školské politiky. Dne 16. 3. 2014 uspořádaly krymské orgány referendum o připojení Krymu k Rusku a dne 22. 3. 2014 převzalo nad Krymem vojenskou kontrolu Rusko. Tento krok odsoudila Ukrajina, USA a EU a další země jako flagrantní porušení svrchovanosti a územní celistvosti Ukrajiny. Dne 21. 3. 2014 podepsaly EU a Ukrajina politická ustanovení Asociační dohody a potvrdily pevný úmysl přistoupit k podepsání i zbývajících částí Dohody. Počátkem dubna 2014 vyostřily akce proruských aktivistů situaci na jihovýchodě Ukrajiny, zejména v Charkově, Doněcku, Luhansku, Slavjansku a Kramatorsku. Podle Informace MZV ČR ze dne 16. 4. 2014, č. j. 98524/2014-LPTP, **je z bezpečnostního hlediska situace klidná na západě a ve středu země, včetně hlavního města Kyjeva.** Situace na jihu a východě země se neustále vyvíjí, v západoukrajinských městech jako Ivano-Frankovsk, Lvov či Kyjev je poklidná. K politickým perzekucím nedochází. Ukrajinské prezidentské volby vyhrál už v prvním kole favorit Petro Porošenko, kterého podporují ve všech regionech Ukrajiny. Nástup prezidenta Porošenka nezměnil politickou situaci v zemi. Došlo ke změně ústavního uspořádání z prezidentsko-parlamentní na parlamentně-prezidentskou republiku a byla posílena role občanské společnosti. Dne 26. 10. 2014 se na Ukrajině konaly parlamentní volby, které pozorovatelé OBSE označili za demokratické a svobodné, přičemž zvítězili proevropské a reformní síly. Volby se konaly za vypjaté, bezpečnostní a hospodářské situace, neboť na východě země se i přes vyhlášení příměří stále bojovalo. Dne 2. 12. 2014 schválil ukrajinský parlament nové složení vlády v čele s premiérem Arsenijem Jaceňukem.

[51] Shora zjištěný vývoj situace na Ukrajině v rozhodném období neodpovídá tvrzení žalobkyně o špatné bezpečnostní situaci či přesahu ozbrojeného konfliktu na západní část Ukrajiny, konkrétně do Volyňské oblasti (geograficky západ či severozápad Ukrajiny), odkud žalobkyně pochází. Přestože bezpečnostní situace na jihu a východě Ukrajiny je stále aktuálně složitá, a to v důsledku separatistických tendencí místního ruskojazyčného

obyvatelstva, které jsou podporovány, ne-li přímo organizovány ze strany Ruské federace, nelze na základě získaných informací o bezpečnostní situaci na Ukrajině (viz shora) dovodit, že by na celém území Ukrajiny v rozhodném období probíhal vnitřní ozbrojený konflikt. Dle zpráv Infobanky ČTK dochází pouze k lokálním střetům jednotlivých uskupení separatistů a zástupců vládní moci na jihovýchodě Ukrajiny, zejména v Doněcké a Luhanské oblasti. Naopak situace na západě země, odkud žalobkyně pochází, je klidná. Žalobkyně nežila na Ukrajině v oblasti Doněcké nebo Luhanské, což jsou dvě oblasti z celkového počtu 24 oblastí, do kterých je Ukrajina rozdělena, a v nichž probíhají boje mezi ukrajinskou armádou a proruskými separatisty. Je podstatné, že ani v jedné z těchto oblastí možných přímých bojů žalobkyně před odchodem do ČR nežila. Je všeobecně známo, že ekonomické podmínky jsou i v důsledku toho na Ukrajině a především na východě Ukrajiny horší, než bývaly dříve, avšak tato situace se netýká pouze samotné žalobkyně a její rodiny, ale jde o situaci, s níž se musí vypořádávat všichni obyvatelé Ukrajiny.

[52] Ke skutkovým okolnostem zjištěným na straně žalobkyně, že na Ukrajině nemá práci a nechce žít v malém domě společně s bratrem, soud ještě uvádí, že ani absence rodinného či finančního zázemí anebo určitá ekonomická nouze v zemi původu, nečiní z žalobkyně uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a současně ani není důvodem pro udělení azylu, byť by životní podmínky v zemi původu byly sebevíc tíživé. Pouze pokud by ekonomická opatření s nepříznivým dopadem na životní úroveň konkrétní osoby byla skrytě namířena proti určité národnosti, rasové nebo politické skupině, pak by zde mohlo podle okolností případu dojít k naplnění podmínek pro udělení azylu. V nyní posuzované věci však nic takového zjištěno nebylo. Špatná hospodářská situace na Ukrajině (zjištěná z výše citovaných podkladů) postihuje velkou část občanů země bez rozdílu rasy, náboženství či národnosti a žalobkynin tvrzené ekonomické potíže nelze považovat za relevantní důvody ve smyslu zákona o azylu. Z hlediska věku i dobrého zdravotního stavu je žalobkyně osobou schopnou si vlastním přičiněním zajistit zaměstnání, pročez nic nebrání jejímu návratu do vlasti a zapojení se do pracovního procesu. Podle soudu skutečně podle právní úpravy platí, že osoby, které byly donuceny v důsledku ozbrojeného národního nebo mezinárodního konfliktu opustit svou vlast, jsou považovány za uprchlíky, pokud lze současně prokázat existenci jejich pronásledování ve smyslu důvodů stanovených zákonem o azylu. Jelikož žalobkyně nežila na Ukrajině v místech, které by byly zasaženy boji mezi ukrajinskou armádou a proruskými separatisty, nehrozí jí žádné nebezpečí (nebezpečí pronásledování) při návratu na Ukrajinu do oblasti.

[53] Výčet důvodů, které žalobkyně uvádí pro udělení azylu, včetně snahy žít v ČR se svojí matkou, nelze podřadit pod výčet důvodů pro udělení azylu uvedených v § 12 zákona o azylu. Jelikož toto ustanovení obsahuje výčet důvodů taxativní, nelze z jiných důvodů, než zde uvedených, azyl udělit. Existence rodinných vazeb, snaha žalobkyně o legalizaci pobytu v ČR a ani vykonávání zaměstnání nejsou důvody uvedenými v § 12 zákona o azylu. Poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze jej zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR. Pro tyto účely mohou cizinci využívat některý z institutů upravený v zákoně o pobytu cizinců na území ČR.

[54] Soud výše uvedené zhodnotil, tak, že důvodem, pro který žalobkyně žádala o udělení mezinárodní ochrany v ČR, bylo legalizování jejího pobytu na území ČR za účelem vyhledání práce a získání výděлку, proto námitky uváděné v žalobě k bezpečnostní situaci na Ukrajině hodnotí soud spíše jako účelově uváděné. Za účelem legalizace pobytu v ČR a možnosti získat práci by měla žalobkyně využít některý z institutů zákona o pobytu cizinců. Žalobkyní tvrzené důvody pro udělení mezinárodní ochrany neosvědčují odůvodněný strach z pronásledování ani při návratu do vlasti z důvodů uvedených v § 12 písm. a) nebo písm. b) zákona o azylu.

[55] Podle § 14 zákona o azylu platí, že jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

[56] V této souvislosti soud poukazuje na judikaturu správních soudů, podle níž není na udělení humanitárního azylu právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu v mezích, jaké jsou u přezkumu správního uvážení nutné, aby nenahrazoval uvážení správního orgánu uvážením svým (např. rozsudky NSS ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (např. rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55).

[57] Humanitární azyl lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele a zpravidla nepřichází v úvahu tehdy, když tvrzení žadatele je třeba zvažovat v rámci důvodů pro udělení azylu podle § 12 a § 13 zákona o azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu. Ve zmíněném rozsudku NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, tento soud uvedl: *„Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout (...). Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit např. udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“*

[58] V souvislosti se shora citovanou dikcí § 14 zákona o azylu, musel žalovaný v posuzovaném případě zjistit existenci důvodu hodného zvláštního zřetele. Z obsahu správního spisu i napadeného rozhodnutí vyplývá, že se zabýval rodinnou, sociální i ekonomickou situací žalobkyně a přihlédl k jejímu mladému věku a dobrému zdravotnímu

stavu. Žalobkyně však ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany a ani v dalším průběhu správního řízení neuvedla žádné mimořádné okolnosti, které by byly důvodem pro možné udělení humanitárního azylu. Ani z výpovědi žalobkyně v průběhu správního řízení nevyplynul žádný důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Žalobkyně je dospělou, zdravou a plnoprávně způsobilou osobou, jenž si vlastním přičiněním může zajistit zaměstnání a na život si vydělávat prací. V této souvislosti soud připomíná, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok, je udělován pouze za výjimečných okolností a v případech, kdy nebyl shledán důvod pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu a současně by bylo nehumánní azyl neudělit. Dokonce ani manželství cizince s občanem ČR samo o sobě nepředstavuje případ hodný zvláštního zřetele, pro nějž by bylo možno udělit humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu (rozsudek NSS ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 Azs 18/2005-35). Ani skutečnost, že žalobce má na území ČR dceru není důvodem k udělení humanitárního azylu. Podle rozsudku NSS ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004-60, platí, že „Snaha po legalizaci pobytu z důvodu společného soužití s manželem žijícím na území ČR je sice důvodem pochopitelným, avšak nikoliv natolik závažným a naléhavým, aby bez přistoupení dalších okolností zvláštního zřetele hodných mohl být vnímán jako výjimečný, tedy zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona o azylu.

[59] V případě žalobkyně žalovaný neshledal výše uvedené skutečnosti zvláštního zřetele hodné. Proto zcela po právu nemohl být žalobkyni udělen azyl podle § 14 zákona o azylu.

[60] Vzhledem k tomu, že v případě žalobkyně nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, žalovaný zcela v souladu s právní úpravou současně posoudil, zda žalobkyně splňuje důvody k udělení doplňkové ochrany (§ 14a a § 14b zákona o azylu), jak mu ukládá § 28 zákona o azylu.

[61] Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2, a nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem.

[62] Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje: a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR.

[63] Žalobkyně v řízení neuváděla a ani žalovaný v řízení nezjistil žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobkyni mohla hrozit v případě jejího návratu do vlasti vážná újma uložení nebo vykonáním trestu smrti. Podle získaných zpráv byl trest smrti na Ukrajině zrušen již v roce 2000.

[64] V případě žalobkyně nebyly naplněny ani důvodné obavy z vážné újmy upravené v § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu (nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání). Při interpretaci pojmu „nelidské nebo ponižující zacházení či trest“ bylo třeba vycházet z rozsudků Evropského soudu pro lidská práva. Z jeho judikatury vyplývá, že pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv [z ní přejato ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu]. Trest lze pokládat za ponižující, když ponižení a pokoření, které jej provázejí, dosáhnou mimořádného stupně úrovně, jejíž ohodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu. U žalobkyně však o takový případ nejde. Nebyla zjištěna žádná skutečnost, z níž by vyplývalo, že by žalobkyně byla na Ukrajině vystavena skutečně hrozícímu nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tedy nebezpečí mučení, nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Žalobkyně sama v podané žádosti o mezinárodní ochranu a při pohovoru k této žádosti uváděla, že nikdy neměla jakékoliv potíže se státními orgány nebo s bezpečnostními složkami své vlasti a rovněž proti ní nikdy nebylo vedeno žádné trestní stíhání. Žalobkyně neuváděla žádné konkrétní důvody, které by jí v případě návratu do země původu měly způsobit mučení či nelidské zacházení. K tomu žalobkyně potvrdila, že nikdy nebyla členem žádné politické strany či jiné organizace a nevykonávala vojenskou službu. Zdůrazňovala, že o mezinárodní ochranu žádá, jelikož na Ukrajině nemá práci. Podle informace MZV ČR ze dne 29. 5. 2014, č. j. 98525/2014-LPTP, právní řád Ukrajiny neumožňuje postih neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu a zastupitelský úřad ČR v Kyjevě nedisponuje informacemi o znevýhodňování či diskriminaci takových osob ze strany státních orgánů. Ze zjištěných informací tedy nic nenasvědčuje ani případnému postihu ukrajinských občanů za podání žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí. Ohledně trestního stíhání představitelů režimu Viktora Janukovyče lze ve vztahu k žalobkyni konstatovat, že žalobkyně neuvedla, že by byla s režimem Viktora Janukovyče jakkoliv spojena. Lze tak zcela vyloučit možnost cíleného vystavení žalobkyně nelidskému či ponižujícímu zacházení ze strany státních orgánů její vlasti v případě návratu na Ukrajinu. S hodnocením výpovědi žalobkyně, především z hlediska motivů jejího odchodu z vlasti, dále z hlediska okolností jejího pobytu ve vlasti před jejím opuštěním a rovněž porovnáním aktuálních informačních zdrojů, žalovaný zcela v souladu s právní úpravou zákona o azylu dospěl k závěru, že žalobkyni v případě jejího návratu do vlasti nehrozí přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu.

[65] Z hlediska komplexního požadavku na udělení doplňkové ochrany se žalovaný dále zabýval hrozbou vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, a to zda žalobkyni v případě jejího návratu do vlasti hrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. V této souvislosti nejprve krajský soud odkazuje na výše formulované důvody a zjištění k bezpečnostní situaci na Ukrajině v souvislosti se závěry o neudělení azylu podle § 12 písm. a) a písm. b) zákona o azylu. Přestože bezpečnostní situace na jihu a východě Ukrajiny je aktuálně složitá, a to zejména v důsledku separatistických tendencí místního ruskojazyčného obyvatelstva, které jsou podporovány či přímo organizovány ze strany Ruské federace, nelze na základě zjištěných informací hovořit o tom, že by na celém území Ukrajiny, popř. na západě Ukrajiny, odkud pochází

žalobkyně, v současnosti probíhal vnitřní ozbrojený konflikt. Dochází pouze k lokálním střetům jednotlivých uskupení separatistů a zástupců vládní moci na jihovýchodě Ukrajiny, zejména v Doněcké a Luhanské oblasti. Situace na západě země, odkud žalobkyně pochází, je klidná. V separatistických oblastech naopak ovládají prorusí radikálové některá města a vyhrožují násilím. Ukrajinská vláda v čele s premiérem Jaceňukem se snaží bezpečnostní problémy i v této části země řešit.

[66] Na základě výše uvedených informací (zprávy ze shora citovaných informačních zdrojů) žalovaný zcela po právu uzavřel, že v zemi původu žalobkyně neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobkyni za vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Jelikož žalobkyně nežila na Ukrajině v místech, které by byly zasaženy boji mezi ukrajinskou armádou a proruskými separatisty, lze dovodit, že jí nebezpečí vážné újmy podle citované právní úpravy při návratu do své oblasti nehrozí. V této souvislosti žalovaný zjistil skutkový stav v plném rozsahu, o bezpečnostní situaci na Ukrajině si vyžádal značné množství zpráv za rozhodné období a hodnotil bezpečnostní situaci na Ukrajině jako celku. Informační zdroje se věnují především ozbrojenému konfliktu na východě či jihovýchodě Ukrajiny, kde je situace problematická, ale už se nemají potřebu jakkoliv detailně věnovat poklidné situaci na západě Ukrajiny. V tomto rozsahu se mohl věnovat i žalovaný hodnocení situace na Ukrajině. Konkrétně konfliktu na východě země a poklidnější situaci ve zbytku (západě) země. Soud jeho výklad považuje s ohledem na výše uvedené za dostačující. Není pravdou, že by se žalovaný soustředil pouze na zprávy, které svědčí v neprospěch žádosti žalobkyně. Žalobkyně takové tvrzení neupřesnila a ani neprokázala. Jistou komplikovanost situace i na západě země žalovaný připustil, avšak nebylo v tom možno shledat relevantní zákonné důvody pro udělení mezinárodní ochrany nebo doplňkové ochrany. Žalovaný tedy vyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, přitom nedošlo k porušení § 3 a § 50 odst. 2 správního řádu při postupu žalovaného tím, že by si neopatřil dostatečné podklady ve prospěch i v neprospěch žádosti žalobkyně. Tuto jinak zcela nekonkrétně formulovanou námitku musí krajský soud odmítnout jako nedůvodnou.

[67] Vycestování žalobkyně do země původu nebude v rozporu ani s mezinárodními závazky ČR [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu]. Žalobkyně totiž uváděla dopad do jejího soukromého a rodinného života i v případě jejího vrácení do země původu. Tvrdila, že svůj soukromý a rodinný život nemůže realizovat na Ukrajině, neboť se tam již nemá kam vrátit, nemá kde bydlet, sestra i matka žijí v ČR, přičemž nemožnost realizovat rodinný život v místě vlasti je doplňkovým kritériem, pro které lze udělit doplňkovou ochranu.

[68] Podle názoru krajského soudu neodůvodňují bez dalšího skutečnosti tvrzené žalobkyní použití čl. 8 (ochrana soukromého a rodinného života) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, kterou je ČR vázána. Tvrzený pobyt matky žalobkyně na území ČR (na základě trvalého pobytu) a ani tvrzený pobyt sestry na území ČR (které nebyla udělena mezinárodní ochrana v ČR) neosvědčují bez dalšího splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany. Podle recentní judikatury správních soudů nejsou rodinné vazby v ČR důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu (usnesení NSS ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008).

[69] Zároveň je třeba konstatovat v souladu s právním názorem vyjádřeným např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, že rozhodnutí správního orgánu o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu či rozhodnutí o neudělení azylu ani doplňkové ochrany v situaci, kdy žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, samo o sobě nevylučuje pobyt takového cizince na území ČR, jsou-li k tomu dány rodinné důvody. Tuto otázku je však třeba řešit dle zákona o pobytu cizinců.

[70] V uvedeném rozsudku Nejvyššího správního soudu bylo v zásadě uvedeno, že k zásahu do rodinného a soukromého života obvykle dochází až v případě správního vyhoštění, s nímž je spojena i doba znemožňující cizinci vstup na území ČR. Právě dlouhodobý zákaz pobytu totiž může v některých případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života. Naopak neudělení některé z forem mezinárodní ochrany většinou neznamena, že by cizinec nemohl na území ČR po delší dobu pobývat, a má tudíž možnost povolení k pobytu opět získat a do ČR se prakticky obratem vrátit. Zpravidla tak neudělení mezinárodní ochrany nebude znamenat natolik intenzivní zásah do rodinného a soukromého života, aby bylo možné uvažovat o rozporu s čl. 8 Úmluvy. NSS v této souvislosti připomenul, že *„při posuzování důvodů znemožňujících vycestování cizince by byl výjimkou z výše uvedených závěrů pouze případ, kdy by si stěžovatel vytvořil na území ČR takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR.“* Ve věci NSS pod č. j. 5 Azs 46/2008-71 uváděl stěžovatel v průběhu soudního řízení okolnosti, které napovídaly, že se ve skutečnosti o výjimečnou životní situaci jednalo, proto byly z hlediska soudního přezkumu relevantní. Stěžovatel sděloval, že má na území ČR manželku (českou občanku), s níž se mu přibližně 2 měsíce před podáním žaloby narodila dcera. Doplnil informace o nepříznivém zdravotním stavu manželky, který jí znemožňuje o dítě se postarat. Tvrzení doložil lékařskými zprávami a posudkem o zdravotním stavu manželky z řízení o invalidním důchodu. Situace, kdy je manželka i dítě prakticky odkázána na péči stěžovatele, nepochybně může svou mimořádností odpovídat případu, kdy by již nutnost pouhého vycestování z ČR mohla být nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého a rodinného života. Bylo tudíž povinností krajského soudu zvážit podrobně všechny významné okolnosti a nikoliv námitku odmítnout s tím, že rodinné vazby jsou z hlediska doplňkové ochrany irelevantní.

[71] S odkazem výše citovaný rozsudek NSS soud dále k věci uvádí, že žalovaný se možným zásahem do soukromého a rodinného života žalobkyně zabýval, mj. na straně 8 napadeného rozhodnutí. Z žaloby ani ze správního spisu neplynou skutečnosti popsané ve výše citovaném rozhodnutí NSS. Žalobkyně není českou občankou, stejně tak ani její matka nebo sestra. Žalobkyně netvrdila a ani neprokazovala, že by její zdravotní stav byl nepříznivý. Nejde ani o situaci, kdy by žalobkyně byla prakticky odkázána na péči své matky nebo opačně. Pokud žalobkyně chce, může realizovat svůj rodinný a soukromý život s matkou a popř. i se sestrou na Ukrajině, kde dříve společně žily, neboť jsou všechny tři ukrajinské státní občanky. Bude-li žalobkyně naopak chtít upravit svůj další pobyt na území ČR, pak by tak měla učinit na základě splnění podmínek uvedených v zákoně o

pobytu cizinců. Bude-li nezbytné, aby za tímto účelem nejprve z území ČR vycestovala, nelze takovou skutečnost považovat za rozpor s mezinárodními závazky ČR.

[72] Vzhledem k výše uvedenému žalovaný zcela po právu dospěl k závěru, že žalobkyně nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, a proto jí doplňkovou ochranu neudělil.

[73] Podle § 14b odst. 1 zákona o azylu se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení.

[74] Z výpovědí žalobkyně, dále z evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v ČR a ani ze zjištění žalovaného v průběhu správního řízení nevyplývá, že by v ČR byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobkyně ve smyslu citovaného ustanovení. Z tvrzení žalobkyně je zřejmé, že její matka ani sestra nepožívají doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14b odst. 1 zákona o azylu, a současně z tvrzení žalobkyně dále ani nevyplývá, že by na území ČR měla jiné příbuzné s udělenou doplňkovou ochranou. Proto jí nemůže být udělena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 14b odst. 1 zákona o azylu. Zákonné podmínky tohoto ustanovení nesplňuje. Ve smyslu § 14b odst. 2 zákona o azylu by žalobkyně nesplňovala ani pojem „rodinný příslušník“, když toto ustanovení má na mysli rodinné příslušenství k osobě požívající doplňkové ochrany - k manželovi nebo partnerovi, svobodnému dítěti mladšímu 18 let, rodiči osoby mladší 18 let, zletilé osobě odpovídající za nezletilou osobu a svobodnému sourozenci mladšímu 18 let.

[75] Z výše uvedeného vyplývá, že žalobkyně nesplnila důvody pro udělení doplňkové ochrany ani podle § 14b zákona o azylu, a proto jí zcela po právu žalovaný neudělil tuto doplňkovou ochranu.

[76] Vzhledem k tomu, že nebyly naplněny podmínky zákona o azylu pro udělení mezinárodní ochrany ani pro udělení doplňkové ochrany, nebyla žalobkyni tato ochrana v souladu s právními předpisy udělena.

[77] Vzhledem k datu podání žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany (dne 22. 10. 2014) se na posuzovaný případ nepoužije čl. 46 odst. 3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2016 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, který vyžaduje, aby soudy ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudů, když podle čl. 52 odst. 1 věty druhé této směrnice zároveň platí, že žádosti o mezinárodní ochranu podané do 20. 7. 2015 se řídí právními a správními předpisy přijatými podle Směrnice 2005/85/ES, která povinnost zajistit soudní přezkum rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany podle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu neobsahovala.

[78] Soud uzavírá, že žalovaný své povinnosti dostatečně zjistit skutkový stav dostal a řádně se vypořádal se všemi žalobkyní uváděnými důvody odchodu ze země původu v žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

VII. Závěr a náklady řízení

[79] Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.

[80] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle úspěchu ve věci ve smyslu § 60 odst. 1 s.ř.s. Úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Žalobkyně v řízení nebyla úspěšná, pročež nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[81] V souladu s § 59 odst. 2 s.ř.s. byla tlumočnici přiznána odměna ve výši 350 Kč za tlumočení u jednání soudu dne 22. 3. 2018 (1 hodina za 350 Kč podle § 17 odst. 1 položka 1 vyhlášky č. 37/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů), která jí bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Krajského soudu v Brně.

[82] Ustanovenému zástupci žalobkyně náleží odměna a náhrada hotových výdajů (§ 35 odst. 2 s.ř.s.), kterou platí stát (§ 35 odst. 8 věta první s.ř.s.). Odměna a náhrada hotových výdajů tohoto zástupce byla posouzena dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v tomto případě za 1 úkon právní služby (účast při jednání soudu dne 22. 3. 2018) ve výši 1x 3.100 Kč, dále 1x režijní paušál ve výši 1x 300 Kč, tj. ve výši 3.400 Kč (dle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. g), § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Protože ustanovený právní zástupce je plátcem DPH, zvyšují se náklady řízení o částku 714 Kč odpovídající dani, kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s.ř.s.). Ustanovenému zástupci žalobkyně byla tak celkem přiznána náhrada nákladů ve výši 4.114 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu. O předchozích nákladech ustanoveného zástupce v této věci již bylo pravomocně rozhodnuto dřívějším rozsudkem krajského soudu a ze spisu bylo zjištěno, že takto určená odměna a náhrada hotových výdajů mu byla rovněž z účtu krajského soudu vyplacena.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 22. března 2018
r.

Za správnost vyhotovení:
B. K.

JUDr. Kateřina Mrázová, Ph.D., v.
samosoudkyně